

Sastamalan kaupunki

SELVITYKSET VUODEN 2025 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA

www.sastamala.fi

SASTAMALA
sopivasti sykettä

Yhteiset -> toimialat vastaavat omalta osaltaan	
Asiakirjojen saavutettavuus ja päätösten ymmärrettävyys	
Tarkastusaineiston perusteella tarkastuslautakunta toteaa, että kuntalaisen näkökulmasta aineisto ei ole kaikin osin saavutettavaa, koska pöytäkirjoista puuttuu liitteitä, jotka olisivat olennaisia käsitellyn asian sisällön ymmärtämiselle, ja joiden puuttumiselle ei ole salassapitoon liittyvää syytä. Lisäksi pöytäkirjoissa on myös ymmärtämistä haittaavia oikeakielisyys- ja kirjoitusvirheitä. Asiakirjojen saavutettavuus ja päätösten ymmärrettävyys on kaikkien valmistelijoiden ja toimielinten jäsenten tehtävänä osana hyvän hallinnon periaatteita. Tarkastuslautakunta toivoo, että kaikki ottaisivat osaltaan vastuuta siitä, että päätökset ovat kuntalaisille ymmärrettäviä ja että pöytäkirjoihin liittyy riittävä liiteaineisto. (s.4)	Ohjeistuksen mukaan kaikki liitteet sidotaan virallisiin pöytäkirjoihin. Liitteet myös julkaistaan kaupungin verkkosivuille, ellei niissä ole salassa pidettäviä tietoja. Esityslistoihin ja pöytäkirjoihin voi liittyä myös oheismateriaaleja, joita ei sidota pöytäkirjoihin. Oheismateriaalia on kahdenlaista: osa voidaan julkaista verkossa, mutta osa on vain päättäjille suunnattua lisäinformaatiota päätettävään asiaan liittyen. Ohjeistuksen noudattamiseen ja tekstien luettavuuteen kiinnitetään jatkossa lisähuomiota.
Kaupungin talouden tunnuslukujen arviointi	
Kunnan taloudellinen tilanne on vakaa. Tilinpäätös osoittaa, että vaikka kaupungin talous on vielä ylijäämäinen, verotulojen ja valtionrahoituksen epävarmuus sekä investointitason ylittäessä tulorahoituksen heikentävät talouden kehityksen suunnan arviointia. Talouskehityksen epävarmuus myös edellyttää kaupungilta harkintakykyä tulevissa investointipäätöksissä ja lakisääteisten palvelujen turvaamisessa. Yleinen työllisyyskehitys vaikuttaa suuresti työvoimapalveluiden talouteen. Tarkastuslautakunta kysyykin, miten jatkossa kaupunki ennakoii työvoimapalveluiden talouden kehittymiseen vaikuttavia tekijöitä? (s.14)	Läntisen Pirkanmaan työllisyysalue tekee ennakointiyhteistyötä Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen ennakointiasiantuntijoiden kanssa työmarkkinoiden kehitysnäkymissä. Ennakointitietoa hyödynnetään yhteistyössä muiden työmarkkinatoimijoiden kanssa kuten oppilaitosten ja elinkeinoelämän kanssa. Työllisyysalueella ennakoidaan ja valmistaudutaan tuleviin lakimuutoksiin ja lisääntyviin kuntien vastuisiin. Lainsäädäntömuutoksilla on ollut merkittäviä vaikutuksia talouden kehittymiseen kuten esim. (2/2026 voimaan tullut yleistuki lainsäädäntö, 9/ 2026 lainmuutos työnhakuprofiilin laadinnassa, tuleva kotoutumislainsäädännön muutos). Kustannusten kasvua pyritään hillitsemään asiantuntijoiden työn uudelleen organisoimalla ja ekosysteemin eli kumppaneiden palvelujen tehokkaalla hyödyntämisellä.
Strategian toteutumisen arviointi	
Tarkastuslautakunta toteaa, että strategian toteutumista on joiltain osin haasteellista arvioida, koska osa mittareista ei ollut käytettävissä enää vuonna 2025 ja osa omista toteuma-arvioista kirjattu	Kaupunginvaltuusto on helmikuussa 2026 hyväksynyt kaupungin uuden strategian. Samalla on tarkasteltu ja valittu strategian mittarit uudelleen. Mittareiden toteumia

epämääräisesti. Osasta teemoja on kirjattu lähinnä tekoja, ei sitä, miten tavoitteeseen on päästy. Näin on esimerkiksi strategian alle sisällytetyssä hiilineutraaliudessa. Strategisista tavoitteista merkittävin lienee jatkossakin vahvistuva veto- ja pitovoima. Sen kannalta olennainen tavoite, Muuttovoittoinen Sastamala, toteutui kahtena vuonna. Tarkastuslautakunta toivoo, että jatkossa strategian seurannassa kiinnitetään enemmän huomiota toteuma-arvioiden täsmällisyyteen ja pyritään vaikuttavuuden arviointiin. Miten maankäytön suunnittelulla, markkinoinnilla ja viestinnällä edistetään kokonaisvaltaisesti Sastamalan elinvoiman kasvattamista? (s.16)	arvioidaan ensimmäisen kerran puolivuotiskatsauksessa alkuvuodelta 2026. Maankäyttö edistää Sastamalan elinvoiman kasvattamista monella sektorilla. Maankäyttö on mukana Pirkanmaan liiton kehittämistoiminnassa ja huolehtii maakuntaan liittyvien suunnitelmien edunvalvonnasta. Maankäyttö luo maanhankinnan ja kaavoituksen keinoin edellytyksiä asumisen ja elinkeinotoiminnan kehittymiselle. Maankäyttö on vahvasti mukana yritysten laajennus- ja kehittämishankkeissa. Rakentamisen lupakäsittelyssä pyritään joustavaan ja ratkaisukeskeiseen toimintatapaan. Viestinnällä ja markkinoinnilla vahvistetaan Sastamalan elinvoimaa tekemällä kaupungin mahdollisuuksia ja vahvuuksia tunnetuksi eri kohderyhmille. Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa asumisen, yritystoiminnan, tonttien, palvelujen, matkailukohteiden, tapahtumien ja kulttuurin aktiivista esiin tuomista eri viestintäkanavissa. Yritysten ja muiden paikallisten toimijoiden näkyvyyttä voidaan vahvistaa yhteistyöllä ja yhteisillä markkinointitoimenpiteillä. Erityisesti digitaalisen viestinnän ja sosiaalisen median hyödyntämisellä voidaan tavoittaa uusia asukkaita, yrityksiä ja matkailijoita. Viestinnän ja markkinoinnin vaikuttavuutta tulee arvioida esimerkiksi näkyvyyden, verkkosivujen kävijämäärien, kampanjoiden tavoitavuuden sekä elinvoimaan liittyvien kehitystietojen avulla. Näin viestintä tukee konkreettisesti kaupungin tavoitteita asukasmäärän, yrityskannan, matkailun sekä paikallisen elinkeinoelämän vahvistamisessa.
Omistajaohjaus	
Tarkastuslautakunta arvioi, että Servi ja Sastamalan Lämpö Oy suoriutuivat pääosin tavoitteiden mukaisesti, Kiinteistö Oy Sastamalan Palvelukiinteistöt saavutti asetetut tavoitteet, kun taas Sastamalan Vuokratilat Oy jäi selvästi tavoitteistaan. Kokonaisuutena tulokortit korostavat konserniohjauksen merkitystä erityisesti heikommin menestyvien yhtiöiden osalta	Konserniohje sekä omistajaohjauksen periaatteet –ohje päivitetään loppuvuoden 2026 aikana (talousarvion 2026 toiminnallisissa tavoitteissa omistajaohjauksen periaatteiden päivittäminen). Ohjeistukset päivitetään vastaamaan muun muassa hankintalain uudistusta sekä sote- ja pelastus toimen kiinteistöjen yhtiöittämisvelvollisuuden

SASTAMALAN KAUPUNKI

SELVITYKSET VUODEN 2025 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA

sekä sääntely- ja toimintaympäristöriskien ennakoivaa huomioimista jatkossa. Tarkastuslautakunta kysyy, miten omistajaohjauksen vaikuttavuus tytäryhtiöissä varmistetaan jatkossa? (s.25)	vaikutuksia. Kaupunginvaltuuston 23.2.2026 hyväksymässä uudessa kuntastrategiassa omistajapolitiikalle on asetettu tavoitteita, jotka tukevat ja edesauttavat kaupungin kokonaisuutta ja elinvoimaa.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	
Miten kaupungin viranhaltijoiden kesken on jaettu THL:n tiedonkeruun vastuuta ja varmistettu, että tiedonkeruusiin vastataan ajallaan? (s. 29)	TEA-viisari-tiedonkeruiden ja kouluterveyskyselyiden vastaamisesta määräajassa ja asianmukaisesta toteuttamisesta vastaa aina kyseisen vastuualueen vastuuhenkilö. Vastuuhenkilö kokoaa tiedonkeruuta varten tarvittavan asiantuntijaryhmän sekä huolehtii vastausten valmistelusta ja toimittamisesta määräajassa. Vastaaminen on organisoitua ja aikataulutettua. Vastaamisen tärkeyttä on korostettu osana laatutyötä, vastaamisesta muistutellaan ja tuloksia hyödynnetään aktiivisesti. TEA-viisariin vastaamisen prosessi tullaan kuvaamaan vuoden 2026 aikana. Se parantaa jatkossa myös tiedonhallintaa asianhallintajärjestelmässä.
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	
Kokonaisuutena arvioiden Sastamalan kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät rakenteellisesti lakisääteiset vaatimukset ja perustason menettelytavat, mutta niiden vaikuttavuus riippuu edelleen vahvasti käytännön toteutuksesta. Tarkastuslautakunta suosittelee, että jatkokehittämisen painopisteenä huomioidaan valvontatoimenpiteiden dokumentointi, toimialojen välinen yhdenmukaisuus sekä se, että tunnistetut riskit ja kehittämistoimet kytkeytyvät selkeämmin päätöksentekoon ja seurantaan. Tämä vahvistaisi sisäisen valvonnan ennakoivaa luonnetta ja parantaisi sen arvioitavuutta myös tulevilla tilikausilla. Millaisilla konkreettisilla toimenpiteillä henkilöstöön liittyviä riskejä, kuten eläköitymistapauksissa tapahtuva hiljaisen tiedon siirto, voidaan toimialoilla minimoida? (s.31-32)	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja -ohje päivitetään vuoden 2026 aikana. Suositukset pyritään ottamaan huomioon ohjeistuksissa. Valvontatoimenpiteiden dokumentointi tehdään jatkossa säännöllisesti ja ne käydään läpi osavuosikatsausten yhteydessä. Henkilöstönohjelma vuosille 2026–2029 on hyväksytty henkilöstöjaostossa 16.6.2026 (§ 50). Henkilöstöohjelmassa kiinnitetään huomiota suunnitelmalliseen perehdytykseen muun muassa uudistamalla perehdytysprosessi, ottamalla käyttöön perehdytysalusta sekä mahdollistamalla työnkierto yli toimialarajojen. Hiljaisen tiedon siirto pyritään huomioimaan tarvittaessa varaamalla riittävä aika uuden henkilön perehdyttämiseen yhdessä eläköityvän työntekijän kanssa.

SASTAMALAN KAUPUNKI

SELVITYKSET VUODEN 2025 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA

	Esim. Vedellä ja yhdyskuntarakentamisessa on hiljaisen tiedon siirtoa edistetty oppisopimuksella. Sivistystoimessa suurin riski henkilöstöön liittyen on, että osa merkittävistä tehtävistä on yhden osaaajan varassa. Toimivaa varahenkilöjärjestelmää ei saada luotua olemassa olevan resurssipulan vuoksi.
Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	
Konserni- ja elinvoimapalvelut	
Ympäristöterveydenhuollossa on pystytty toteuttamaan Elintarvike- ja terveydensuojeluvalvonnan riskin arvioinnin mukaiset tarkastukset suunnitellusti. Sen sijaan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman riskin arviointiin perustuvia tarkastuksia ei ole pystytty toteuttamaan suunnitellusti. Vain 47,5 % tarkastuksista toteutettiin. Eläinlääkäripalveluissa on ollut edelleen sijaistusongelmia. Työaika on mennyt mm. valmistautumiseen Hämeenkyrön yhdistymiseen yhteistoiminta-alueelle vuonna 2026. Tarkastuslautakuntaa kiinnostaa ajankohtainen eläinlääkäripalveluiden tilanne sekä edellä mainittujen tarkastusten toteuttamisen eteneminen. (s.18)	Eläinlääkäripalvelujen osalta kunnaneläinlääkärien sijaisia on saatu hyvin vuosilomien sijaistuksiin sekä myös muulle ajalle. Lisäksi ulkopuolisia sijaisia on käytetty edelleen joidenkin päivystysten suorittamiseen, pääosa päivystyksistä on suoritettu vuosiloma-aikaa lukuun ottamatta oman väen voimin. Hämeenkyrön ympäristönsuojelun palveluihin siirtymisen myötä työaika on kulunut myös muilta viranhaltijoilta Hämeenkyröstä siirtyneiden keskeneräisten asioiden hoitamiseen ja niihin perehtymiseen. Hämeenkyröstä siirtynyt viranhaltija siirtyi pian yhdistymisen jälkeen muihin tehtäviin ja uuden sijaisen perehdyttäminen on kesken. Ns. kollegiaalinen tuki vie työaika ja uuden alueen mukaan ottaminen, tietotekniset haasteet ja siirtyneen työvelan kurominen on vienyt aikaa. Vuoden 2026 tavoitteisiin ei myöskään nähtävästi päästä.
Tarkastuslautakunta näkee kuntalaisten osallistamisen varmistamisen erittäin tärkeänä asiana. Kuitenkin esimerkiksi strategian valmistelussa kommentteja tuli digitaalisten kanavien kautta hyvin rajallisesti. Miten jatkossa aiotaan kehittää osallistamisen menettelyitä kuntalaisille kiinnostavammaksi? Miten tonttimarkkinointia edistetään jatkossa? Miten iäkkäät työntekijät ja nuoret työnhakijat huomioidaan jatkossa entistä paremmin. Lautakuntaa huolettaa myös vajaatyökykyisten tilanne. Mitä aiotaan tehdä kuntouttavan työtoiminnan korvaamiseksi? Miten toimialoilla varmistetaan hankintaosaamisen ja	Osallistamisen menettelyiden kehittäminen: Alle 18-vuotiaiden osallisuudelle on Sastamalassa luotu vahvat ja pitkäjänteiset rakenteet, jotka on kuvattu erikseen. Jatkossa kehittämisen painopiste on erityisesti aikuisväestön osallistumismahdollisuuksien vahvistamisessa. Osallistamista pyritään toteuttamaan entistä enemmän siellä, missä ihmiset muutenkin liikkuvat ja kohtaavat toisiaan, kuten tapahtumissa, oppilaitoksissa, kirjastoissa ja erilaisissa pop up -tilaisuuksissa. Digitaalisen osallistumisalustan vaikuttava hyödyntäminen edellyttää kaikkien

hankintalain noudattaminen (esim. koulukuljetuskilpailutus)? Miten hankintojen toteutumista, kuten ylityksiä seurataan eri toimialoilla sisältäen myös puitesopimusten kautta tehdyt hankinnat? (s.18)	toimialojen sitoutumista sen käyttöön. Erityistä huomiota kiinnitetään niiden kuntalaisten tavoittamiseen, jotka osallistuvat perinteisiin kuulemisiin harvemmin. Tavoitteena on hyödyntää uusia osallistumisen tapoja ja olemassa olevia verkostoja, jotta mahdollisimman monella olisi mahdollisuus tulla kuulluksi kaupungin kehittämisessä. Työvoimapalveluissa iäkkäille työnhakijoille on järjestämislaissa jo määritelty omia tukitoimia, esim. palkkatuen myöntöperusteet. Nuorten palvelut ovat jo nyt laajentuneet monialaisen tuen palveluiden lakikokonaisuuteen ja konkreettisesti se näkyy uutena Ohjaamo-toimintana, joka Sastamalassa on jo käynnistetty. Etsivä nuorisotyö, Sasky ja Pirha ovat myös toimijoina Ohjaamo-palveluissa. Nuorten palveluissa yhteistyötä tehdään myös Sastamalan opiston kanssa, joka tarjoaa nuorille suunnattuja valmennuksia. Ohjaamo-toimintaan osallistuu lisäksi kolmannen sektorin ja elinkeinoelämän toimijoita. Vuoden 2026 aikana on haettu erillirahoitusta valtiolta nuorten rekrytointiseteleihin, joka on käytössä vielä vuoden 2027 aikana. Sastamalan kaupunki tukee nuoria myös kesätyösetelein. Kuntouttava työtoiminta on sosiaalihuoltolain mukainen palvelu, josta on vastannut hyvinvointialue eli Pirha vuodesta 2023 lähtien. Kuntouttava työtoiminta on poistumassa sosiaalihuoltolaista ja hyvinvointialue vastaa sosiaalihuoltolain uudistuksessa esitetystä Työikäisen toimintakyky ja osallisuuden tuki- palvelusta. Lakiluonnos työllisyyspoliittisesta tuesta on käsittelyssä ja sitä kautta työllisyysalueet saisivat rahoitusta, jolla voisivat tukea järjestöjä ja säätiöitä, jotka tuottavat työllistymistä tukevia palveluja. Lain voimaantuloa on suunniteltu kesäkaudelle 2027. Hankintaohjeen päivitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa 7.9.2026 (§ 153). Kaupungin johtoryhmässä on käyty
--	--

SASTAMALAN KAUPUNKI

SELVITYKSET VUODEN 2025 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA

	keskustelua hankintakoulutuksen tarpeesta ja sitä hankitaan tarvittaessa. Kaupungin yhteisten ohjeiden lisäksi sivistystoimessa on laadittu ohjeet toimialan hankintaprosessista ja mallit hankintapäätösten laatimisesta. Hankintoja koordinoi yksi henkilö. Kilpailutukset ja hankintasopimukset tarkastetaan ennen julkaisua. Merkittävät, etenkin EU kynnysarvon ylittävät hankinnat on toimialalla keskitetty. Tarvittaessa hankintaosaamista ostetaan. Riittävää resurssia ja sen myötä osaamista ei ole. Palvelu- ja tavarahankintojen euromääristä toteumaa seurataan normaalin kuukausittaisen talousseurannan osana. Toimintaa ja sen laatua seurataan sopimusvalvonnan mukaisin toimenpitein. Hankintojen ja investointien toteutumista valvotaan aktiivisella ohjauksella ja valvonnalla. Tekniselle lautakunnalle ja Sastamalan Veden johtokunnalle ilmoitetaan myös toteumatiedot kokouksittain.
Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	
Sivistystoimi	
Sivistystoimen hallinnon tavoitteena oli perehtymissuunnitelman laatiminen sivistystoimen henkilöstölle. Tämä ei toteutunut. Tarkastuslautakunta pyytää parempaa selvitystä etenemisestä ja toteutumisaikataulusta. (s.19)	Perehtymissuunnitelma on laadittu. Syksyllä 2026 otetaan vaiheittain käyttöön sähköinen perehdytysalusta. Prosessien kuvausta ja perehdytysohjeiden laatimista jatketaan toimintayksiköittäin. Ensimmäisessä vaiheessa laaditaan koko toimialan henkilöstöä koskeva yleisperehdytyksen osio. Käyttöönotto tulee jatkumaan vielä vuoden 2027 aikana.
Oppimisen tuen uudistus on vaatinut opetussuunnitelmien päivittämistä, henkilöstön rekrytointia ja uusien toimintamallien jalkauttamista varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Ilmeisesti tuen uudistus on vaikuttanut myös oppilaskohtaisten kustannusten arvioitua suurempaan kasvuun (TA 2025 11 000 euroa /TP 2025 12 500 euroa). Onko tämä tulkinta oikea? (s.18)	Oppimisen tuen uudistuksesta johtuva henkilöstöresurssin lisäys on osaltaan vaikuttanut yleisen kustannustason nousun lisäksi oppilaskohtaisen hinnan nousuun.
	Vaikka kustannustaso pysyisi samana, oppilasmäärän väheneminen on kasvattanut ja kasvattaa oppilaskohtaista hintaa palveluverkon pysyessä ennallaan.
On ilahduttavaa, että koulupoissaolot ovat vähentyneet perusopetuksessa . Tarkastuslautakunta haluaisi tarkempaa	Tarkastuslautakunnalle toimitetaan koonti poissaolojen kehityksestä.

SASTAMALAN KAUPUNKI

SELVITYKSET VUODEN 2025 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA

tietoa poissaolojen kehittymisestä eri kouluissa ja mahdollisista taustalla vaikuttavista tekijöistä. (s.19)	
Lukion oppilasmäärä on kasvanut viime vuosina, joka on positiivinen asia. Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavissa tunnusluvuissa tarkastuslautakuntaa kiinnostaa se, miten pitää tulkita kevään ylioppilastutkinnon arvosanaa. Lautakunta toivoo tavoitteen kuvausta siihen, esimerkiksi mikä on maksimiarvo. Lukiokoulutuksen toiminnalliset tavoitteet sisältävät Ohjauksen käsikirjan laatimisen, oppimisen tuen toimintamallien jalkauttamisen sekä sähköisen asioinnin laajentamisen. Yksikään näistä ei toteudu täysin. Tarkastuslautakunta haluaa tarkempaa selvitystä syistä ja toteutumisen etenemisestä vuonna 2026. (.20)	Kevään ylioppilastutkinnon yleisarvosana on tutkintokerran arvosanapisteiden keskiarvo. Arvosanapisteet muodostuvat seuraavasti: L=7, E=6, M=5, C=4, B=3 ja A=2. Lukiokoulutuksen ohjauksen käsikirjan laatiminen ja oppimisen tuen toimintamallien jalkauttaminen jatkuu vuonna 2026. Käsikirja valmistui keväällä 2026. Lukiokoulutuksen sähköisen asioinnin laajentaminen jatkuu vuonna 2026, mikäli riittävä resurssi löytyy.
Elämänlaadun vastuualueeseen kuuluvat Sastamalan musiikkiopisto, Sastamalan Opisto, Kirjasto, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä kulttuuripalvelut. Taiteen perusopetus keskitettiin 1.8.2025 alkaen Taidekouluun. Toiminnot ovat suosittuja, sillä vuonna 2025 kirjattiin yli 900 000 asiakaskäyntiä ja kirjastoissa tehtiin 445 000 lainausta. Sitovista tavoitteista ovat toteutuneet Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten palveluihin kiinnittyminen sekä kuntalaisten aktivoiminen ja koulutuksiin. Sen sijaan kuntalaisten osallisuuden lisääminen ja vahvistaminen on toteutunut vain osittain. Tarkastuslautakunta kysyy, millä aikataululla ja miten suunniteltu selkokielineen materiaali toteutetaan ja viestitään. (s.20)	Kuntalaisten osallisuuden lisääminen ja vahvistaminen; selkokielineen materiaalien toteuttaminen ja viestintä saadaan valmiiksi vuonna 2026.
Tarkastuslautakunta toivoo selvitystä kaikkien toteutumatta jääneiden tai osittain toteutuneiden tavoitteiden jatkotyöstämisestä.	Sivistystoimen palveluverkon päivittäminen siirtyi vuodelle 2026. Palveluverkon nykytilan kartoitus päätöksenteossa kesäkuussa 2026. Kestävän kehityksen edistäminen perusopetuksessa toteutui koulujen osalta, mutta yhteistä koulutusta ei ole järjestetty. Teema on esillä koulujen vuosisuunnittelussa. Sastamalan liikkumissuunnitelman valmistelua jatketaan ja se kytketään osaksi hyvinvointisuunnitelmaa.

SASTAMALAN KAUPUNKI

SELVITYKSET VUODEN 2025 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	
Tekninen toimi	
Tarkastuslautakunta toivoo yhteismitallisempaa raportointia tavoitteiden saavuttamisesta. Tarkastuslautakunta kysyy: Millainen sähköautojen latausverkko on tällä hetkellä ja missä uudiskohteissa on aurinkosähkövoimaloita? Mikä taho maksaa ja millä perusteilla määräytyvät kertakäyttömuovidirektiiviin liittyvät korvaukset? Tarkastuslautakunta myös toivoo, että yhdyskuntateknikka raportoi jatkossa laajemmin toiminnastaan, kuten esimerkiksi tärkeimmistä remontoituista kohteista. (s.22)	Kertakäyttömuovidirektiiviin liittyvät korvaukset ovat tuottajavastuun piirissä. Pirkanmaan ELY-keskus laskuttaa korvausvelvollisilta tuottajayhteisöiltä ja palautusjärjestelmien ylläpitäjiltä tehdyn päätöksen mukaiset euromäärät ja tilittää ne kullekin hakijakunnalle. Korvaus on perustunut kunnan asukaslukuun, paitsi tupakkajäteastioista aiheutuneet erilliskorvattavat kustannukset todellisiin kuluihin. Latausasemia on hankittu Latauspiste- ja automaatiolakia noudattaen, saneerauskohteissa latausasemat asennetaan korjaustöiden yhteydessä. Aurinkosähkövoimalat on asennettu jokaiseen uudisrakennukseen. Lisäksi voimaloita on asennettu kohteisiin, jossa niiden asentaminen on taloudellisesti mielekästä.
Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	
Sastamalan Vesi liikelaitos	
Tarkastuslautakunta kysyy, miten välivesimittareilla voidaan vähentää vuotovesien määrää. Paljonko korjaamiseen pitäisi investoida vuodessa, jotta vuotovesiä saataisiin vähennettyä merkittävästi? Miten hulevesien päätymistä viemäriverkkoon voidaan ehkäistä? (s.23)	Välivesimittareilla voidaan paikantaa vuotoja, lisäksi välivesimittareilla pystytään valvomaan virtaamia verkoston eri alueilla esim. osuuskunnille myytäviä vesimääriä. Vedellä on käynnissä omaisuudenhallintasuunnitelma. Verkostosaneeraus on suunnitelmallista ja pitkäjänteistä työtä. Nykyiset määrärahat pyritään kohdistamaan mahdollisimman vaikuttaviin kohteisiin, ei pelkästään verkoston elinkaaren mukaan. Kohteita etsitään säännöllisesti erilaisin tutkimusmenetelmin.
Tytäryhtiöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	
Sastamalan Ruoka- ja Puhtauspalvelut Oy (Servi)	
Tarkastuslautakunta kysyy, miten yhtiö on varautunut tulevaan hankintalain muutoksesta aiheutuvaan riskiin? (s.23)	
Hankintalain muutosta koskien yhtiössä on tunnistettu alla luetellut vaikutukset, jotka liittyvät sekä yhtiön omaan liiketoimintaan että sen tekemiin hankintoihin.	
1. Vaikutukset yhtiön omaan liiketoimintaan:	

- Pirkanmaan hyvinvointialueen omistusosuus Servissä on nykyisellään 5 %. Hankintalain muutoksen myötä in-house-yhtiöltä tehtävät hankinnat edellyttävät jatkossa 10 % omistusosuutta.
- Ns. in-house-sisters-myynti muuttuu yhtiön näkökulmasta ulkoiseksi myynniksi.

2. Vaikutukset yhtiön hankintoihin:

- Yhtiö ei voi muutoksen myötä hankkia talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja Monetra Oy:stä, koska omistus alittaa vaaditun 10 % omistusosuuden.
- Yhtiö ei voi muutoksen myötä hankkia ICT-palveluja Kuntien Tiera Oy:stä, koska omistus alittaa vaaditun 10 % omistusosuuden.
- Yhtiö ei voi muutoksen myötä hankkia palveluja Istekki Oy:stä ja Tuomi-Logistiikka Oy:stä.

3. Varautuminen

Servi on varautunut hankintalain muutoksesta aiheutuviin riskeihin, ja kaikkien tunnistettujen vaikutusten osalta on tehty toimenpiteitä tai valmistelu on käynnissä. Servi kuuluu Sastamalan kaupunkikonserniin, ja sen riskejä sekä varautumissuunnitelmia on arvioitu tiiviissä vuoropuhelussa kaupungin johdon kanssa.

Pirkanmaan hyvinvointialueen omistusosuuden nostamisesta on käyty neuvotteluja kaupungin johdon ja hyvinvointialueen välillä. Pirha on ilmoittanut tekevänsä yhtiöitään koskevia ratkaisuja sen jälkeen, kun hankintalain muutos on virallisesti hyväksytty. Vuonna 2025 päivitetystä osakassopimuksessa on huomioitu mahdollisuus siihen, että Sastamalan kaupunki voi myydä Pirhalle tarvittavan lisäosuuden kahdenvälisellä kaupalla.

In-house-sisters-myyntiä koskevista vaikutuksista merkittävin kohdistuu Sastamalan Vuokratalot Oy:öön, jonka tulisi jatkossa kilpailuttaa tarvitsemansa puhtauspalvelut nykyisillä ostovolyymeillä.

Servin omien hankintojen osalta Monetraan liittyvää muutosta valmistellaan siten, että Servi on tulossa osakkaaksi uuteen Tahe-yhtiöön, jonka valmistelua tehdään Sastamalan kaupungin johdolla. ICT-palveluissa Servi on mukana kaupungin kanssa samassa kilpailutuksessa. Istekin ja Tuomi-Logistiikan osalta vaihtoehtoisten toimintatapojen kartoitus on Servissä parhaillaan käynnissä.

Sastamalan Vuokratalot Oy

Tarkastuslautakunta kysyy, onko yhtiön vuokrataso kilpailukykyinen? (s. 24)

Sastamalan Vuokratalot on joutunut viime vuodet kamppailemaan kannattavuuden kanssa useista eri seikoista johtuen. Asumistukia on karsittu ja jäljelle jääneitä tukia ei ole korotettu viimeisten kolmen vuoden aikana. Edellä mainitusta johtuen ei yhtiö ole korotuspaineista huolimatta myöskään pystynyt tekemään korotuksia vuokrahintoihin ilman, että on vaara menettää vuokralaisia hintatason noustua yli paikkakuntaakohtaisen korvattavan tuen suuruuden.

Kannattavuuden parantamiseksi tehtyjä toimenpiteitä on mm. sote-kiinteistöjen yhtiöittämissä yhteydessä ARA-rajoitusten alla olevien kiinteistöjen siirtäminen yhtiölle. Toimenpiteellä yhtiön liikevaihto tulee kasvamaan vuodesta 2026 alkaen n. 600-700 t€ ilman kiinteiden henkilöstökustannusten nousua. Yhtiön keskineliövuokra on tällä hetkellä ilman

käyttökorvauksia 9,5 euroa/m²/kk, joka vastaa tai on alle ympäristön vuokratason. Vuokra-asuntojen rakennusajan aikakaudelle tyypilliset suuret huoneistokoot ovat kokonaisvuokraa korottavia tekijöitä, tämä on huomioitu vuokrahintojen tasauksella. Sote-kiinteistöjen siirtymisen yhteydessä yhtiö sai kaksi palveluasumisen kiinteistöä, jotka on vuokrattu 10 vuoden vuokrasopimuksella Pirkanmaan Hyvinvointialueelle.

Yhtiön tilikaudelle 2024 osui vastaanottokeskuksen lopettaminen paikkakunnalta, mikä merkitsi 52 asunnon yhtäaikaista tyhjenemistä markkinoille. Tämän vaikutus käyttöasteeseen oli n. 10% ja sen täyttäminen ei ole ollut helppoa, mutta on hyvässä vauhdissa. Vain muutamat vastaanottokeskuksen asukkaat jäivät asumaan omalla kustannuksellaan vapautuneisiin asuntoihin.

Käyttöasteen nostamiseksi kaupunginosissa, joissa se on matala, on tarjottu vuokraajille erilaisia kampanjoita. Suodenniemellä, jossa käyttöaste on matala ja suurin osa asunnoista on sähkölämmitteisiä, on tarjottu vuodeksi muuttaville kolme ensimmäistä kuukautta puoleen hintaan. Joudumme tyhjiä asunnoissa maksamaan lämmityssähkön joka tapauksessa, joten tämä on yhtiöllekin edullinen tarjous.

Muuttajille, jotka tekevät maaliremontin omana työnä yhtiön maaleilla on tarjottu yksi ilmainen kuukausi, tällekin ehtona vuodeksi asumaan sitoutuminen.

Käyttöasteet kaupunginosittain jakautuvat seuraavasti:

Marttila/Varila	91,2%
Hopun alue	73,9% (siirtymävaihe seniorien vuokra-asunnoista kaikille vuokrattaviksi kesken)
Lousaja / Kalliala	84,3%
Karkku / Mouhijärvi	88,1%
Suodenniemi	76,7%
Äetsä	89,4%
Kiikoinen (4 as.)	100%

Yhtiössä on purettu vuonna 2025 Koivistonpuistosta Keikyästä 3 rivitaloa 16 asuntoa ja vuonna 2026 Kannintie 6:sta kerrostalo 23 asuntoa. Näillä on ollut kirjanpidossa tasearvoa, minkä purku aiheuttaa vuodelle 2025 298t€ ja vuodelle 2026 137t€ kirjanpidollisen tappion. Purkutoimenpiteillä saadaan poistettua ylimääräistä korjattavaksi kannattamatonta rakennuskantaa.

Yhtiössä on tehty ja tehdään jatkuvasti johtopäätöksiä / toimenpiteitä, jotta talous saadaan nousujohteiseksi ennen vuotta 2029, jolloin yhtiön lainarasitteet putoavat merkittävästi. Yhtiön lainarasitteet tällä hetkellä ovat 197€/hm² ja vuoden 2029 jälkeen 116€/hm², mikä merkitsee arviolta n. kuukauden liikevaihdon verran vähemmän lyhennyksiä ja korkoja vuosittain.

Yhtiö on jatkanut taloushallinnon tehtävien myyntiä kaupungin tilakeskukselle sekä Sastamalan Uima- ja Liikuntahalli Oy:lle. Sastamala uima- ja liikuntahallille on myöskin myyty rakennuttamisen ja työmaavalvonnan asiantuntijapalveluita. Rakennuttamisen ja työmaapalveluja on myyty / myydään myös tilakeskuksen hankkeiden tukipalveluina. Näistä saadaan lisätuloja, joilla paikataan yhtiön käyttötaloutta ja vähennetään vuokrien korotusten puuttumisen aiheuttamaa kustannuspainetta.

SASTAMALAN KAUPUNKI
SELVITYKSET VUODEN 2025 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA

Kiinteistö Oy Sastamalan Palvelukiinteistöt (ent. Hopunkallio)	
Miten yhtiö varautuu Pirkanmaan hyvinvointialueen palveluverkkomuutoksiin? (s.24)	Yhtiö suhtautuu reaktiivisesti vireillä/tiedossa oleviin palveluverkkomuutoksiin. Lähtökohtaisesti tarpeettomista tyhjästä kiinteistöistä pyritään aktiivisesti luopumaan. Yhtiöllä on laadinnassa kiinteistöstrategia.